

Türkiye’de Yabancı Dil Edinim Sorunu ve Yabancı Dil Olarak Türkçe

Mustafa ARSLAN

International Burch University, Eğitim Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü
marslan@ibu.edu.ba

Özet:Yabancı dil edinimi son yıllarda sıkça tartışılan bir konu olmuştur. Toplum olarak yabancı dil öğrenimine yönelik ön yargılarımızın olduğu bir gerçektir. Bu ön yargılardan kurtulma adına neler yapılabilir? Bir yabancı dil en sağlıklı biçimde nasıl edinilir? Çocukların ve yetişkinliklerin dil edinmede yaşadıkları problemler bu makalede irdelenmiştir. Bir yabancı dil bilen kişinin kendi dili ile öğrendiği yabancı dili kıyaslama imkânı olacaktır. Bu açıdan yabancı dil öğretimi olarak Türkçenin nasıl bir dil olduğu bu bildiriye ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dil edinimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Öğretim metotları, Motivasyon, Dil öğreniminin problemleri.

Giriş

Yabancı bir dil bilmenin önemli olduğu günümüzde yabancı dil öğretim yöntemleri de çok çeşitlenmiştir. Bununla birlikte yabancı dil eğitimi bir sektör haline gelmiş ve bu alanda ciddi yatırımlar yapılmıştır. Ayrıca “çağımızda hızla gelişen teknoloji insanların bireysel ve toplumsal düzeyde yakın ilişkiler kurmalarına olanak sağlamış, böylece yabancı dil öğrenimi için öteden beri duyulan gereksinme eskiye oranla alışılmış ölçülerin çok üstünde bir artış göstermiştir. Ancak yabancı dil öğreniminde karşılaşılan zorluklar henüz ortadan kalkmış değildir” (Sebüktekin 1973:95)

Toplumumuzda özellikle yetişkinler arasında ikinci bir dil ediniminin zor olduğu ön yargısı yerleşmiştir. “Modern dünyanın sakinleri dil öğrenme teşebbüslerinde öyle hayal kırıklığına uğramışlardır ki doğuştan sahip oldukları dil edinme yetisini belli bir dönemden sonra kaybettiklerini zannetmektedirler. Yabancı dil öğretmenleri yöntem bilimcileri arasında yaygın kanılardan biri, ergenlik sonrası genel dil edinme yetisinin kaybolduğu ve bu dönemden sonra yeni bir dilin ancak genel öğrenme mekanizmaları tarafından öğrenilebileceğidir. Yani gramer konularını matematik öğrenir gibi bilinçli olarak irdeleyip bol miktarda alıştırmaya yapmak suretiyle bilinçaltına yerleştirmek, yetişkinlerin takip edebileceği tek yol olarak gösterilmektedir.”¹

Son yıllarda dış dünyaya açılmakta olan ülkemizde yabancı dil (İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça vs...) eğitimi yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Ders programlarında ilköğretimden başlamak üzere üniversiteye kadar yüklü bir yabancı dil eğitimi programı göze çarpmaktadır. Ancak bu kadar öneme rağmen neden toplum olarak ikinci bir dili edinmekte çok zorlanılmaktadır? Bu soru gerçeğe bağdaşmayacak kolay bir yoldan şu şekilde cevaplandırılmaktadır: “Biz toplum olarak ikinci bir dili öğrenme yeteneğimiz zayıf.” Fakat problemin temel kaynağına öğretim metotlarını sorgulayarak inmek doğru olacaktır.

1.Türkiye’de Yabancı Dil Edinim Sorunu ve Önerilen Çözümler

Bugün bir çok Avrupa ülkesinde televizyonlarda filmler orjinal diliyle yayınlanmaktadır. Kendi dillerini ise altyazı olarak vermektedirler. Örneğin Bosna Hersek televizyonlarında dublajlı film bulunmamaktadır. İnsanlar filmleri (genellikle İngilizce) orjinal sesleriyle dinlerken Boşnakça altyazılı olarak okumaktadırlar. Bosna Hersek sokaklarında kime sorsanız mutlaka İngilizce birşeyler konuşabilmektedirler. Filmleri orjinal sesleriyle seyretme olayı çocuklar açısından daha da önemlidir. Çünkü günlük hayatta kullanılan belli kalıplar bu yolla çocukta alışkanlık haline gelmektedir.

Olaya bu yönden bakıldığında televizyon başında uzun süre kalan toplumlardan olduğumuz görülmektedir. Bu durum bir zaman öldürme ya da beyni duraklaştırma yerine faydalı bir işe çevrilebilir.

Böylelikle dublaj için harcanan enerji ve para kaybı olmayacak, ayrıca zararlarından dolayı sıkça şikayet edilen teknolojinin sunmuş olduğu olanaklardan olumlu bir şekilde faydalanılmış olunacaktır. Bu bir zorunluluk, politika haline geldiği zaman toplum mecburen televizyondan dinleyeceği orjinal İngilizce kelimelerden, cümlelerden bazılarını öğrenecektir. Öğrendiği basit cümleleri bir iki defa kullanma fırsatı bulduğunda ise cesareti artacak, motive olacak ve bir yabancı dili öğrenebileceğine kendini inandıracaktır.

Türkiye’de televizyon yayınlarının orjinal dilinde altyazı ile verilmesi projesinin bu bu bildiri ile bir gündem oluşturacağı düşünülmektedir. Bu durumun çocukların yeni bir dili edinmeleri açısından daha da önemli olduğu yukarıda ifade edilmişti. Çünkü çocuklar anadillerini çevrelerinden duydukları sesleri taklit ederek edinirler. Uzun süre televizyon seyreden bir toplum olarak çocuklarımızın televizyondan işitecekleri yabancı sözcükler ve cümleler zamanla bir alışkanlık haline dönüşecektir. Dilin aslı da bir alışkanlıktır.

“Yeni bir dil edinmemenin altında yatan temel sorunlarından biri de iyi motive olamamaktan kaynaklanmaktadır. Motive olamamanın sebebi ise dil edinmede uygulanan yanlış metotlardır. Maalesef hala kimi yerlerde yabancı dil, gramer konuları temel alınarak öğretilmektedir. Hangi topluma gidilirse gidilsin, insanlar anadillerinin dahi gramerini sevmezler. Türkiye’de yıllarca bu metodla İngilizce öğrenen kuşaklar bugün İngilizceden nefret eder hale gelmişlerdir. Toplumların bu konuda kaybettikleri zaman ve maddi kayıplar ayrı bir tartışma konusudur.

Barry Farber (25 yabancı dil biliyor) “Yabancı Dil Öğrenme Yöntemleri” adlı kitabında şunları söylüyor: “İlk öğrenmeye başladığım dil Latince idi ve az kalsın bu dersi veren öğretmen yüzünden yabancı dil öğrenmeye karşı olan bütün heyecanımı yitirecektim. Çünkü Latince öğretmeni ağır gramer kalıpları anlatıyordu ve biz hiç anlamıyorduk. Daha sonra Latince derslerine gitmemeye başladım” (Farber1998:3)

İyi bir dil edinimine küçük yaşlarda başlanmalıdır. Bununla ilgili adımlar Türkiye’de yeni yeni atılmaya başlanmıştır. Ancak hala öğretim metodu olarak çocukların ilgisini çekecek yaklaşımlar ortaya konamadığından yeni bir dil edinimine erken yaşta çocuklar veda etmektedirler. Fakat dil eğitiminde en önemli işlevi üzerinde bulunduran eğitimcilerin ders içinde ve hatta dışında (koridorda, bahçede) öğrettikleri dili kullanmadıklarından öğrencilerin motivasyon kaybına uğradıklarını bir gerçektir. Yurt dışında farklı ülkelerde ortaöğretim kurumlarını inceleyenler bilirler ki öğrencilerin İngilizceleri, telaffuzları gerçekten iyi derecededir. Çünkü öğrencilerin İngilizce iletişim kurabilecekleri her fırsatı değerlendirdikleri, dikkatleri çekmektedir. Teneffüs aralarında İngilizce öğretmenleriyle İngilizce iletişim kurmaları önemli bir tespittir. Türkiye’de yabancı dil öğreten eğitimciler gramer konularına hakim oldukları kadar pratikte öğrettikleri dili konuşmamaktadırlar.

Bir çocuk uygun ortam sağlandığında aynı anda birçok dili öğrenebilir. Bu konuyu Melih Arat’ın gözlemlediği bir olayla daha da somutlaştıralım: Melih Arat araştırmasının sonucunda diyordu ki: “Gelişimini izleme imkânı bulduğum üç dil öğretilmeye çalışılan bir bebek oldu. Söz konusu bebek, yedi yaşına kadar Türkçe, İngilizce ve Almanca öğrendi. Nasıl mı? Anadili İngilizce olan bir dadı tutuldu. Anne baba anadilleri gibi Almanca biliyordu, bebekliğinden itibaren evde Almanca ve Türkçe konuşuluyordu, yazları da çocuk Almanya’da uluslararası bir anaokuluna götürülüyordu. Burada Alman çocuklarının yanı sıra Amerikalı çocuklar başta olmak üzere başka milletlerden de çocuklar vardı. Böylece çocuk hem Almanca hem de İngilizceyi günlük yaşamında kullanmak, Almanca ve İngilizce duyduklarıyla oyunlara katılmak zorunda kaldı. Türkiye’ye geldiğinde de Türk arkadaşları ve ailenin dil bilmeyen büyükleriyle ve tabii anne babasıyla da Türkçe iletişim kuruyordu. Şimdi on yaşlarında üç dili de gayet düzgün şekilde konuşabiliyor, okuyup yazabiliyor.”¹

Özel üniversiteler ya da kurumlar yabancı dil eğitimi problemini belli bir ölçüde çözmüşlerdir. Ekonomik imkanlara sahip olan bu kurumlar yabancı dil eğitimi yurt dışından hoca getirmek (anadili İngilizce olan) suretiyle yapmaktadırlar. Yabancı biriyle iletişim kurmak öğrencilerin de zevk aldıkları bir durumdur. Öğrencilerin anadili İngilizce olan biriyle iletişim kurmaları, onunla birkaç cümle konuşmaları onları pozitif yönde motive etmektedir. Ayrıca özel kurumların öğrencileri yaz tatilinde öğrendikleri dilin ülkesinde pratik amaçlı geziler düzenliyor olmaları, dil edinimi açısından önemli bir yaklaşımdır.

Bugün en yaygın yabancı dil edinim yöntemlerinden biri de edinilen dilin ülkesinde yaşamakla sağlanmaktadır. Gerçek ortamda edinilen dil kalıcıdır. Sokakta, pazarda, toplu taşıma araçlarında yani doğal ortamda o dil edinilir. Dille birlikte o toplumun kültürünü de inceleme fırsatı yakalanmış olur. Bu tür yabancı dil öğrenme etkinlikleri önceden tespit edilen bir ailenin yanında kalma ya da okullar arası öğrenci değişimi yapmak suretiyle gerçekleştirilir. Ayrıca yurt dışında yüksek lisans ve doktora yapan akademisyenler doğal ortamda akademik yabancı dili edinirler.

Yetişkinler için yeni bir dil edinimi daha çok bir ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. “Dünyanın en iyi dil okuluna gitmek, çok yetenekli özel öğretmenlerden ders almak bile, eğer bu işi öğrenmek için gereken sabır, kararlılık ve çaba gösterilmezse, herhangi bir yabancı dilin öğrenilmesini sağlayamaz. Bu bir gerçektir. Ama bunun karşısında bir gerçek daha vardır ki onu da şöylece özetlemek mümkündür: Çağımızda, devlet adamları, bürokratlar, bilim adamları, entelektüel çevreler, ekonomistler, akademisyenler, doktorlar, hukukçular, medya mensuplarının büyük bir kesimi, şirket işletmecileri, pazarlamacılar vs gibi her ülke toplumunun artık vazgeçilmez siyasal, kültürel ve ekonomik erk sahipleri, en azından kendi alanlarıyla ilgili bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmeleri izlemek, global anlamda dünyada olup-biten gelişmeleri zamanında fark etmek ve şartların

gereğini yaparak saygınlıklarını korumak için çok açık bir şekilde yabancı dillere gereksinim duymaktadırlar” (Yolcu 2002:21).

Dil öğretiminin üzerinde durulmayan bir de politik yönü vardır. Bugün özellikle sömürge ülkelerinde yerli halk kendi dilinden ziyade sömürgeci devletin dilini kullanmaktadırlar. Sömürgeci durumda olan ülkeler hem maddi olarak hem de kültürel olarak üçüncü dünya devletlerini hükümlerine altına almışlardır. Burada konumuza bakan yönüyle sömürgeci devletler kontrolleri altına aldıkları coğrafyaların dillerini de değiştirmişlerdir. Bu değişim çok bilinçli ve programlı bir şekilde yapılmıştır. İşgalci ülkeler kültürün en önemli etkenlerinden dili baskıyla da olsa değiştirmeyi başarmışlardır. Şimdi ise bu ülkelerde insanlar işgalci devletlerin dilini zorlama olmadan, doğal olarak edinmektedir. “Dil, düşünce, kültür ve medeniyet arasında o kadar hassas ve güçlü bir ilişki vardır ki insanların kullandıkları dile hâkim olmak, onların düşüncelerine hâkim olmak demektir. Bir milletin dilini ele geçirenler, o milletin geleceğine de yön vereceklerdir” (Alan 1994:5)

Toplumların mayasını oluşturan kültürlerin temel taşı olan anadillerimiz mutlaka muhafaza edilmelidir. Yabancı dil eğitimi ön plana çıkarılarak anadili eğitimi arka plana atılmamalıdır. Konfüçyüs’e sordular: Bir ülkeyi yönetmeye çağrılıydınız, yapacağınız ilk iş ne olurdu? Büyük filozof şöyle cevap verdi: Hiç şüphesiz, dili gözden geçirmekle işe başladım. Ve dinleyicilerin hayret dolu bakışları karşısında sözlerini sürdürdü: Dil düzensiz olursa, sözler düşüncüyü iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılamazsa, yapılması gereken şeyler doğru yapılamaz. Görevler gereği gibi yapılmazsa, adetler ve kültür bozulur. Adetler ve kültür bozulursa, adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk, ne yapacağını, işin nereye varacağını bilmez. İşte bunun için hiçbir şey dil kadar önemli değildir” (Emir 1986). Bu bakış açısı doğrudur. Ancak anadilimiz yok olacak endişesi ile yabancı dil eğitimi malzeme yapılmakta ve toplumumuzda psikolojik bir baskı oluşturulmaktadır.

Teknolojiyle birlikte değişen dünyamızda dil eğitimi de bu değişimden etkilenmiştir. Artık okula veya bir kursa gitmeden de insanlar yabancı dil öğrenmek istemektedirler. Bilgisayar üzerinden hazırlanmış yabancı dil öğretim programları özellikle teknolojiye yakın olan gençlerin dikkatinden kaçmamaktadır. Sanal ortamda dilin sacayağı olan işitme-anlama, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri programlanmıştır. Bunlardan konuşma hariç diğerleri (işitme-anlama, okuma, yazma) kısmen amacına ulaşmaktadır. Sanal ortamdaki program iyi bir konuşma fırsatı sunsa da doğal konuşma ortamındaki faydayı sağlayamayacaktır. Dil de canlı bir varlık gibidir. Doğal ortamlarda edinilir. Teknolojik araçlar tek başına yabancı dil öğrenmede yeterli olamaz ancak yardımcı olabilir.

Yabancı bir dili öğrenmede farklı toplumların İngilizce, Fransızca, Rusça gibi yaygın dilleri çabuk öğreniyor olmalarının üzerimize kurmuş olduğu olumsuz bir baskı vardır. Ancak İngilizce, Fransızca, Almanca, Rusça gibi yeryüzünde çok konuşulan diller Hint Avrupa dil ailesinin ortak üyeleridir. Hem akrabalık bakımından hem de yapı olarak bu diller birbirine yakındırlar. Dolayısı ile anadili bu dillerden biri olan bu toplumlar Hint Avrupa dil ailesindeki başka bir dili öğrenmeleri kolay olmaktadır. Akriba olarak Arapça bu guruba girmese de yapı olarak Hint Avrupa dil ailesindeki dillere benzemesi yönüyle Arap toplulukları da bu dilleri edinmede daha avantajlıdırlar. Her ne kadar meslenin böyle bir gerçeklik yönü olsa da başkalarının kolay yabancı ediniyor olmaları tam tersine bizi de pozitif yönde motive etmelidir.

2. Yabancı Dil Olarak Türkçe

Yukarıda bahsedilen yabancı dil öğrenimine yönelik ön yargılar, ülkemizde değişik sebeplerle yurt dışına çıkan yurttaşlarımızın farklı yabancı dilleri öğrenmesiyle kısmen izole olmuştur. Ancak uygulanan mevcut programlar, yabancı dil eğitimcilerinin kullanmış oldukları yöntemler, kullanılan araçlar ve ekonomik boyutu düşünüldüğünde yabancı dil eğitiminde alınan sonuç tatmin edici değildir. Yabancı dillere karşı olan ilgi anadilinin önemini anlama açısından da çok önemlidir. “Bir yabancı dili bilmeyen, kendi dilini de tam olarak bilemez” (Goethe). Yurt dışında yabancılara Türkçe öğretenler, yabancı dil eğitimi olarak Türkçeyi diğer dillerle kıyaslama imkanı bulmuşlardır. Bu karşılaştırma sonucunda Türkçe yabancı dil olarak öğrenilecek en kolay dillerden biri olduğu kanaatine varılmıştır. Bu tezin doğruluğu aşağıda Hint Avrupa dil ailesindeki diller ve Türkçenin karşılaştırılmasıyla ortaya konmaya çalışılmıştır.

- Anadilleri Rusça olan öğrencilere Türkçe öğretilirken bazen istisnalardan bahsedilmiştir. Örneğin Türkçedeki şimdiki zaman eki /-iyor/ eki ünlü uyumuna uymaz ve bir istisna oluşturur. Buna durumda öğrencilerin: “o! Türkçede ne kadar istisna var?” diye, Türkçeyi hafife aldıkları görülmüştür. Böyle davranmalarının asıl sebebi Rusçanın gramer yapısı incelendikten sonra daha net olarak anlaşılmıştır. Rusçanın yeryüzünde en çok istisnası olan dillerden biri olduğu ortaya konmuştur. Rusça öğrenmek isteyen bir yabancıya gramer anlatarak bu dili öğretmeye çalışmak öğretim yöntemleri açısından diğer dillere göre daha da risklidir. Çünkü Rusçadaki gramer şekillerini, istisnaları gören bir öğrenci bu dili öğrenmek için başka metotlara başvuracaktır.
- Türkçe kelimelerde birçok dilde olduğu gibi dişilik, erkeklik ve orta cins gibi şekiller yoktur. Rusçada ise kelimelerin bu şekillerini öğrenmek için iyi bir çalışma yapmak gerekir. Çünkü kelimelerin bu durumlarını bilmeden Rusçayı öğrenmek zordur. Örneğin Türkçede kadın, erkek ve herhangi bir cansız varlığa *o* diye

hitap edilebilir. Ama Rusçada kadın için Türkçe okunuşuyla *ana*, erkek için *on* ve cansız varlıklar için *ano* demek gerekmektedir. Bu kelimelerin erkeklik, dişilik ve orta cinslik durumlarını bilmek için Rusçada birtakım kurallar vardır ama bu kuralları bozan bir o kadarda istisnalar bulunmaktadır. Dışarıdan bakıldığı zaman ana dili Rusça olanlar için kelimelerin bu durumlarını bilmek zor gibi görünmemekte ama yabancılar için aynı şeyi söylemek mümkün değildir.

- Rusçanın düzenli fiilleri diğer Hint Avrupa dillerinde olduğu gibi şahıs ve zamana göre kolayca çekimlenebilir. Ancak Hint Avrupa dil ailesindeki diller ve Arapça gibi bazı dillerde olduğu gibi Rusçanın da düzensiz fiilleri vardır. Rusçada düzensiz fiiller çekime girdiği zaman şahıs ve zaman ekleri değişmez ama ses ve yapı olarak fiil değişikliğe uğramaktadır. Rusça fiillerin bir diğer özelliği de eylemin bitip bitmemesine göre farklı şekillerde kullanılmasıdır. Örneğin *başlamak* eylemi gelecek zaman anlamında hala başlamamışsa Türkçe okunuşuyla *naçinat* şekli kullanılır, eğer eylem başlamışsa *naçat* şekli kullanılır. Türkçede ise düzensiz fiil yoktur, zaman ve şahıslara göre düzenli bir fiil çekimi vardır. Türkçe fiiller etken (aktif) halden edilgen (pasif) hale kökün ünlü veya ünsüz ile bitme durumlarına göre /-l/, /-n/ eklerinden biri getirilerek yapılır. Rusçada fiiller edilgen (pasif) hale geçerken değişmektedirler.
- Türkçe sondan eklemeli bir dildir ve kök ya da gövdeye getirilen yeni bir ekle kelimenin temel anlamına bağlı olarak yeni anlamda sözcükler türetmek mümkündür. *Göz* kelimesine /-lk/ yapım eki getirilerek *gözlük* kelimesi türetilir. *Göz* kelimesini bilen öğrenci *gözlük* kelimesini de kolaylıkla anımsayacaktır. İngilizcede ise bu kelimeleri söylemek için iki ayrı sözcük ezberlemek gerekmektedir. Göz için *eye*, gözlük için *glasses* kelimeleri ayrı ayrı öğrenilmelidir.
- Türkçe kelimeler ünlü uyumuna göre /-ler/ ve /-lar/ eklerinden biri getirilerek çoğul yapılmaktadır. Rusçada her ne kadar erkek ve dişi cinslerde kelimenin sonuna Türkçe okunuşuyla /-ı/, /-i/ orta cinsten ise /-ya/, /-a/ son ekleriyle çoğul yapılsa bile bir çok yerde bu kural bozulmaktadır. Örneğin *anne* kelimesinin çoğulu bu kuralların dışında başka bir şekilde yapılır. *Anne* Türkçe okunuşuyla *mama* anneler ise *materi* şeklinde yapılır; ancak kurala göre *mamı* şeklinde olmalıydı. Rusçaya yabancı dillerden giren kelimelerin çoğulları yine farklı bir şekilde yapılmaktadır.
- Türkçe kelime veya cümleler nasıl işitilirse öyle de yazılmaktadır. Kelimelerin telaffuzu farklı yazılışları farklı değildir. Hint Avrupa dil ailesinde çoğunlukla bu durum söz konusudur. Örneğin yine Rusçada nerede *o*, nerede *a* yazılacağı anadili Rusça olanlar tarafından dahi karıştırılır.
- Türkçede kelimeler yazıldığı gibi okunmaktadır. Örneğin Türkçede “okul” sözcüğü yazıldığı gibi okunur ancak İngilizcede “school” yazılır “sukul” okunur.
- Türkçede kelimenin anlamını değiştirecek seviyede vurgu yoktur. Özellikle Çince gibi dillerde vurgu doğru yapılmadığı takdirde sözcükler farklı anlaşılabilir.

Sonuç

Her ne kadar yeni bir dil edinimi için pratik çözümler olsa da “bireyler öğrenme ortamına bilgi ve tecrübe farklılıklarıyla gelmekte ve kendi kapasiteleri çerçevesinde algılayıp öğrenmektedirler. Bu nedenden dolayı dil süreçlerinin kazandırılmasında tek yöntem, tek anlayış ve tek etkinlik fikri asla uygun değildir”(Akyol 2006:i). Yabancı dil edinirken yaşanan en ciddi problemlerden biri de *yanlış yapacağım* endişesidir. Birkaç defa öğrenilen dilde hata yapan kişi motivasyon olarak kendini bu konuda mağlup ilan etmiştir. Hâlbuki tüm doğrulara, güzelliklere hata yapılarak ulaşılabilir. Bu açıdan ikinci dil edinen bireyler korkmadan, çekinmeden, kıvrarak, dökerek hatta alay konusu olsalar bile heyecanlarını yitirmeden meselenin üzerine gitmeleri gerekmektedir. Zamanla hatalarının üzerine giden birey edinilen dili konuşmaya başladıkça bu işten çok zevk alacaktır.

Toplumumuza bakan yönüyle yurt dışında genellikle iç içe, yakın yaşıyor olmaktan dolayı hâkim olan toplulukla iletişim kurmakta zorlanıldığı bir gerçektir. Bunun en temel sebeplerinden biri mahalli dili öğrenip sosyal hayatın içine girmektense kendi içimizde kalmayı tercih ediyor olmaktadır. Hatta kimi zaman bu durumdan kurtulmak için birkaç kez dil kurslarına katılma atağı da olmaktadır. Ama bu konuda çabuk pes eden bir yapıya sahip olunulduğunun sayısız örnekleri vardır. Hem kendi hem de yaşanan toplum içinde mahalli dili konuşma iradesi göstererek bu problemin üstesinden gelinir. Bu durumda yerel halk tarafından her defasında vurulan “*Şu insanlar yıllardır burada yaşıyorlar ama bizim dili öğrenemediler hala*” damgasından kurtulunmuş olunur.

Bir dilin dünya dili olabilmesi için aranan en önemli şart köklü ve güçlü bir edebiyatının olmasıdır. Bu açıdan bakıldığında Türkçe temeli çok eskilere dayanan sağlam bir edebiyatın mirasçısıdır. Anadilinin inceliklerini bilenlerin ancak iyi seviyede bir yabancı dil öğrenebileceği yukarıda birkaç kez vurgulanmıştır. Dolayısı ile yetişkinlere yönelik olarak Türkiye’de yabancı dil eğitiminden önce aslı çok eskilere varan Türk dilinin gücü bireylere kavratılmalıdır. Bu bildiride yabancı dil eğitimi olarak Türkçenin ayrıcalıkları da sıralanmıştır. Yabancı dil eğitimi olarak da Türkçenin öğrenilebilen kolay bir dil olduğu bilincine varan yetişkin vatandaşlarımız, başka bir yabancı dili öğrenmede olumlu yönde motive olacaklardır.

Son yıllarda toplum olarak yabancı dil öğrenmeye yönelik cesaretimiz artmıştır. Bu konuda ortaya konan yeni ve sonuç alınan programlar uygulanmaya başlamıştır. Değişik yabancı dilleri öğrenen insanımızın Türkçenin

güçlü bir dil olduğuna dair inancı da değişmiştir. Türkçe dünya dili olma yönünde bugün hayal edilemeyen yerlere gelmiştir. Türkçe gelecekte yeryüzünde en çok konuşulan birkaç dilden biri olmaya adaydır.

Kaynakça

Akyol, H. (2006). Türkçe Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kök Yayınları:

Alan, Y. (1994). “Lisan ve İnsan” *Sızıntı* 16 (185): 5

Emir, S. (1986). Örnekleriyle Kompozisyon Yazma Sanatı. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakıf Yayını

Farber, B. (1998). Yabancı Dil Öğrenme Yöntemleri. İstanbul: geliştir-im kitapları:3

Sebüktekin, H. (1973). “Yabancı Dil Öğretiminde Yöntem”, *Boğaziçi Üniversitesi Dergisi*:95

Yolcu, M. (2002). “Yabancı Dil Öğrenimi”, *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 2 (3):21